

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI**

**PRIJEDLOG
ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O SESTRINSTVU
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, rujan 2008.

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O SESTRINSTVU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o dopunama Zakona o sestrinstvu sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Hrvatski sabor 17. srpnja 2003. godine donio je Zakon o sestrinstvu koji je stupio na snagu 6. kolovoza 2003. godine („Narodne novine“, br. 121/03). Važećim zakonom uređuje se sadržaj i način djelovanja, standard obrazovanja, uvjeti za obavljanje djelatnosti, dužnosti, kontrola kvalitete i stručni nadzor nad radom medicinskih sestara u Republici Hrvatskoj. Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na medicinske sestre na odgovarajući način primjenjuju se i na osobe sa zanimanjem medicinski tehničar.

Sukladno važećem zakonu medicinska sestra koja je stekla temeljnu naobrazbu za medicinske sestre može provoditi zdravstvenu njegu samo pod nadzorom i to kao medicinska sestra – pripravnik.

Voditelj tima zdravstvene njege može biti medicinska sestra visoke ili više stručne spreme koja je upisana u registar medicinskih sestara pri Hrvatskoj komori medicinskih sestara i kojoj je dano odobrenje za samostalan rad.

Zdravstvenu njegu kao član tima (član zdravstvenog tima u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, član tima u bolničkoj zdravstvenoj skrbi) provodi medicinska sestra koja je upisana u registar. Pravo na upis u registar ima medicinska sestra koja je stekla temeljnu naobrazbu za medicinske sestre, obavila pripravnički staž i položila stručni ispit. Pravo na samostalan rad ima medicinska sestra kojoj je dano odobrenje za samostalan rad.

Prema važećem Zakonu odobrenje za samostalan rad (licencu) medicinskoj sestri upisanoj u registar daje Hrvatska komora medicinskih sestara.

Europski Parlament i Vijeće Europske unije 7. rujna 2005. godine donijeli su Direktivu 2005/36 o priznavanju stručnih kvalifikacija.

Navedenom Direktivom implementirane su odrednice Ugovora o osnivanju Europske zajednice o ukidanju prepreka slobodnome kretanju osoba i usluga između država članica što za državljane država članica uključuje, posebice, pravo na obavljanje određene profesije u svojstvu samostalno zaposlene osobe ili zaposlene osobe u državi članici različitoj od one u kojoj su stekle svoje stručne kvalifikacije.

Direktivom 2005/36 jamči se osobama koje su stekle stručne kvalifikacije u jednoj od država članica pristup istoj profesiji i ista prava prilikom obavljanja te profesije u drugoj državi članici kao i državljanima te države članice. Cilj je ove Direktive poboljšanje pravila važećih sustava priznavanja kvalifikacija u svjetlu iskustava te istovremeno održanje načela i jamstva slobode poslovnog nastana koja su ugrađena u te sustave.

Direktiva se primjenjuje na sve državljane država članica koji žele obavljati uređenu profesiju u državi članici različitoj od one u kojoj su stekli svoje stručne kvalifikacije, bilo u svojstvu zaposlene osobe ili osobe koja samostalno obavlja profesionalnu djelatnost. Pri tome se pod uređenom profesijom podrazumijeva profesionalna djelatnost kod koje je pristup i obavljanje, odnosno način obavljanja na temelju odgovarajućih propisa izravno ili neizravno uvjetovan posjedovanjem određenih stručnih kvalifikacija.

Priznavanjem stručnih kvalifikacija država članica domaćin nositelju omogućava pristup profesiji za koju je osposobljen u matičnoj državi članici kao i obavljanje te profesije pod uvjetima koji vrijede za njezine državljane.

U postupku priznavanja stručnih kvalifikacija Direktiva utvrđuje princip automatskog priznavanja za određene profesije. Sukladno Direktivi svaka država članica priznaje dokaze o formalnim kvalifikacijama za liječnike, koji omogućuju pristup profesionalnim djelatnostima liječnika s osnovnom izobrazbom i liječnika specijalista, kao i dokaze o formalnim kvalifikacijama za medicinske sestre za opću zdravstvenu skrb, stomatologe, stomatologe specijaliste, veterinare, farmaceute i arhitekta, koji zadovoljavaju minimalne uvjete izobrazbe te za potrebe pristupa profesionalnim djelatnostima i njihovo obavljanje priznaje tim dokazima na svom teritoriju jednaku valjanost kao i dokazima o formalnim kvalifikacijama koje sama izdaje.

Za pristupanje izobrazbi za medicinske sestre za opću njegu Direktiva zahtijeva završetak općeg obrazovanja od deset godina, koje je potvrđeno diplomom, svjedodžbom ili drugim dokazima koje su izdale nadležna tijela u državi članici, ili svjedodžbom kojom se potvrđuje uspjeh na ispitu, jednakog stupnja, za pristupanje školi za medicinske sestre.

Izobrazba medicinskih sestara za opću njegu obuhvaća najmanje tri godine studija ili 4600 sati teoretske i kliničke izobrazbe, pri čemu trajanje teoretske izobrazbe predstavlja najmanje jednu trećinu, a trajanje kliničke izobrazbe najmanje jednu polovinu minimalnog trajanja izobrazbe. Države članice mogu priznati djelomična izuzeća osobama koje su dio svoje izobrazbe stekle na studijima koji su najmanje jednakog stupnja.

Teoretska izobrazba prema Direktivi jest onaj dio izobrazbe za medicinsku sestru u kojemu polaznice osposobljavanja za medicinsku sestru stječu stručna znanja, spoznaje i vještine koje su potrebne za organiziranje, pružanje i ocjenjivanje opće zdravstvene njege. Izobrazbu pružaju nastavnici zdravstvene njege i druge kompetentne osobe, u školama za medicinske sestre i drugim obrazovnim ustanovama koje je odabrala obrazovna institucija.

Klinička izobrazba predstavlja onaj dio izobrazbe za medicinsku sestru u kojemu polaznice osposobljavanja za medicinsku sestru uče, kao dio tima ili u izravnom kontaktu sa zdravim ili bolesnim pojedincima i/ili zajednicom, organizirati, pružati i ocjenjivati potrebnu sveobuhvatnu zdravstvenu njegu, na temelju znanja i vještina koje su stekle. Polaznica osposobljavanja za medicinsku sestru uči ne samo kako raditi u timu, već i kako voditi tim te kako organizirati sveukupnu zdravstvenu njegu, što uključuje i zdravstveno obrazovanje za pojedince i male skupine, unutar zdravstvenog zavoda ili u zajednici. Ova se izobrazba odvija u bolnicama i drugim zdravstvenim ustanovama te u zajednici, pod odgovornošću nastavnika zdravstvene njege, u suradnji s drugim kvalificiranim medicinskim sestrama, odnosno uz njihovu pomoć. Ostalo kvalificirano osoblje također može sudjelovati u nastavnom procesu.

Izobrazba medicinskih sestara za opću njegu mora osigurati da je osoba stekla sljedeća znanja i vještine:

- (a) odgovarajuće poznavanje znanosti na kojima se temelji opća zdravstvena njega, uključujući dostatno razumijevanje strukture, fizioloških funkcija i ponašanja zdravih i bolesnih osoba, kao i odnosa između zdravstvenog stanja čovjeka te njegovog fizičkog i društvenog okruženja;
- (b) dostatno poznavanje naravi i etike struke, te općih načela zdravlja i zdravstvene njege;
- (c) odgovarajuće kliničko iskustvo; treba se stjecati pod nadzorom kvalificiranog sestrinskog osoblja i na mjestima na kojima su broj kvalificiranog osoblja i oprema primjereni za zdravstvenu njegu pacijenta;
- (d) sposobnost sudjelovanja u praktičnoj izobrazbi zdravstvenog osoblja i iskustvo u radu s tim osobljem;
- (e) iskustvo u radu s članovima ostalih profesija u zdravstvenom sektoru.

Implementacija Direktive 2005/36 o priznavanju kvalifikacija u domaće zakonodavstvo iziskuje prilagodbu pravne regulative na području priznavanja inozemnih obrazovnih kvalifikacija te na području kojem se uređuje obavljanje pojedinih profesija u zdravstvu.

Predloženim zakonom se u cilju ukidanja prepreka slobodnome kretanju osoba i usluga između država članica rješavaju pitanja vezana uz uvjete za obavljanje sestrinske djelatnosti državljana država članica Europske unije te se medicinskim sestrama koje su državljani država članica Europske unije sa stečenom izobrazbom za opću njegu omogućava obavljanje sestrinske djelatnosti bez obavljenog pripravničkog staža i položenog stručnog ispita.

Predloženim dopunama važećega Zakona uvažava se posebnost vremena i procesa pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji te omogućava prilagodba domaće pravne regulative zakonodavstvu Europske unije.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU PREDLOŽENOG ZAKONA

Provedba predloženog zakona neće zahtijevati dodatna sredstva iz državnog proračuna.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O SESTRINSTVU PO HITNOM POSTUPKU

Zbog potrebe usklađenja domaćeg zakonodavstva s propisima Europske unije na području uređenja sestrinske profesije sukladno članku 161. Poslovnika Hrvatskoga sabora predlaže se donošenje Zakona o dopunama Zakona o sestrinstvu po hitnom postupku.

**KONAČNI PRIJEDLOG
ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O SESTRINSTVU**

Članak 1.

U Zakonu o sestrinstvu («Narodne novine», br. 121/03) iza članku 13. dodaje se članak 13.a koji glasi:

„Članak 13.a

Odredbe članka 13. stavka 2. i 3. ne odnose se na državljane država članica Europske unije.“

Članak 2.

U članku 14. iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„Uvjeti obavljenog pripravničkog staža i položenoga stručnog ispita iz stavka 3. ovoga članka ne odnosi se na državljane država članica Europske unije“.

Dosadašnji stavci 4.-5. postaju stavci 5.-6.

Članak 3.

Hrvatska komora medicinskih sestara obvezna je uskladiti Statut s odredbama ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Ostale opće akte Hrvatska komora medicinskih sestara obvezna je uskladiti s ovim Zakonom i Statutom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 4.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, a objavit će se u »Narodnim novinama«.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Odredbom članka 1. zakonskoga prijedloga uređuje se da se obavljen pripravnički staž kao uvjet za obavljanje sestrinske djelatnosti ne odnosi na državljane država članica Europske unije.

Uz članak 2.

Odredbom članka 2. zakonskoga prijedloga uređuje se da se obavljen pripravnički staž i položen stručni ispit kao uvjet za obavljanje sestrinske djelatnosti ne odnose na državljane država članica Europske unije.

Uz članak 3.

Određuju se rokovi usklađenja Statuta i općih akata Hrvatske komore medicinskih sestara s odredbama ovoga Zakona.

Uz članak 4.

Određuje se dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE DOPUNJUJU

IV. UVJETI ZA OBAVLJANJE DJELATNOSTI MEDICINSKIH SESTARA

Članak 13.

Medicinska sestra koja je stekla temeljnu naobrazbu za medicinske sestre sukladno članku 7. ovoga Zakona može provoditi zdravstvenu njegu samo pod nadzorom.

Medicinska sestra iz stavka 1. ovoga članka provodi zdravstvenu njegu kao medicinska sestra – pripravnik.

Nadzor nad radom medicinske sestre – pripravnika može provoditi samo medicinska sestra koja ima pravovaljano odobrenje za samostalan rad iz članka 15. ovoga Zakona.

Članak 14.

Voditelj tima zdravstvene njege jest medicinska sestra visoke ili više stručne spreme koja je upisana u registar medicinskih sestara pri Hrvatskoj komori medicinskih sestara (u daljnjem tekstu: registar) i kojoj je dano odobrenje za samostalan rad.

Zdravstvenu njegu kao član tima (član zdravstvenog tima u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, član tima u bolničkoj zdravstvenoj skrbi) provodi medicinska sestra koja je upisana u registar.

Pravo na upis u registar ima medicinska sestra koja je stekla temeljnu naobrazbu za medicinske sestre, obavila pripravnički staž i položila stručni ispit.

Na sadržaj, duljinu trajanja pripravničkoga staža i način polaganja stručnoga ispita za medicinske sestre primjenjuju se odredbe Zakona o zdravstvenoj zaštiti i provedbenih propisa donesenih na temelju toga Zakona.

Medicinska sestra koja obavlja zdravstvenu njegu u djelatnosti socijalne skrbi može polagati stručni ispit prema propisima iz stavka 4. ovoga članka.